

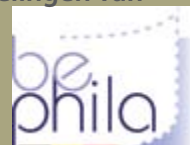
Opgericht in - Fondée en 1890
K.L.B.P. Bonds bureel
Horizonpark blok 3
Leuvensesteenweg 510 - bus 15
BE-1930 Zaventem

Belgaphil

- 3 Woord van de redactie
- 4 Koninklijke Landsbond der Belgische Postzegelkringen v.z.w.
- 6 Benjamin Rabier: bedenker van het stripverhaal, inspirator van Hergé.
- 10 Agenda, Info en Mededelingen
- 12 De erfenis van Frans De Troyer

- 16 De vlucht België- Congo door Vander Linden – Fabry december 1930
- 20 Het goed gebruik bij themaverzamelingen van maquettes, artiesten- en andere proeven en kleurprocessen (vervolg)

De grootste internationale postzegel- en muntenbeurs van België.

vrijdag 30 & zaterdag 31 maart 2018
vrijdag 5 & zaterdag 6 oktober 2018

antwerp expo

Jan van Rijswijcklaan 191
B-2020 Antwerpen

Wat heeft Antwerpfila te bieden:

- Grootste postzegel- en muntenbeurs van België (3000+ m2).
- Makkelijk bereikbaar, dichtbij historisch stadscentrum Antwerpen.
- Expo-Cafetaria met ruim aanbod.
- Klassiek & modern.
- Variëteiten & curiositeiten.
- Thema- en partijverzamelingen.
- brieven & postkaarten.
- Schattingen & Expertise.
- Materiaal, catalogi & toebehoren.

Bernard Péters: President Philatelic Council Hennuier

Woord *van de* redactie

U houdt het vijftigste nummer van het tijdschrift Belgaphil in uw handen.

In deze vijftig nummers kon je ontdekken en begrijpen wat filatelie was. Volgens sommige lezers waren de artikelen te simpel, terwijl sommige anderen ze te ingewikkeld vonden voor hun niveau. Belgaphil heeft de plicht om artikelen aan te bieden voor alle verzamelaars, beginners of kenners. Dit is waar de K.L.B.P. voor staat, alle filatelistische kringen en alle verzamelaars van het land verenigen.

Wat geldig is voor onze federatie is ook geldig voor elke filatelistische kring: beginner-verzamelaars en gevestigde filatelisten verwelkomen, zodat onze hobby kan voortleven en zich verder kan ontwikkelen. Ervaren postzegelverzamelaars, zeg maar filatelisten, moeten de nieuwe verzamelaars begeleiden om hen te vormen en te adviseren, en dat terwijl we hen de vrijheid en de gelegenheid moeten geven om te verzamelen zoals de verzamelaar wil. Alle collecties verdienen het om ondersteund te worden, zodat iedereen plezier en voldoening kan vinden. Gevorderde filatelisten mogen niet vergeten dat zij ook beginnende verzamelaars zijn geweest en dat het hun taak is om de nieuwe te vormen.

Weet dat onder de nieuwe verzamelaars er zeker een aantal zullen zijn die het pad niet willen volgen dat naar filatelie leidt en tevreden zijn om te verzamelen op basis van hun plezier en dat is eveneens goed. Maar er zullen zeker anderen

zijn die in de verleiding komen om het toch te willen leren en daarvoor hun kennis willen verbeteren om hun verzameling zo samen te stellen zodat die tentoongesteld kan worden in propagandatentoonstellingen. En wie weet, misschien op een dag, de stap willen zetten om competitief deel te nemen aan een tentoonstelling.

Het is net zoals in het voetbal: sommigen spelen alleen voor het plezier, en anderen willen schitteren in topcompetities. Eén ieder zoekt naar zijn manier van gelukkig zijn.

Vandaag mag ik hier mijn woordje plaatsen, en dat komt omdat ik van bij het begin van mijn verzameling, van verschillende personen hun kennis en passie heb meegerekregen voor het verzamelen van de postzegels en voor de filatelie in het algemeen. Ik vergeet nooit wat ze me hebben bijgebracht en ik hoop dat alle verzamelaars evenzo kunnen profiteren..

Laten we allemaal samen, beginnende verzamelaars en gevestigde filatelisten, onze passie 'de filatelie' uitdragen.

Bernard Péters
President Philatelic Council Hennuier

Adresbestand

Alle adreswijzigingen dienen te worden toegezonden aan de beheerder van het adresbestand, bij voorkeur per mail aan: e.vanvaeck@klbp.be - Blancefloerlaan 165 bus 8, 2050 Antwerpen.

COLOFON

Voorzitter

Ivan Van Damme
Vijverstraat 19
B-9881 Bellem
naviemadnav@skynet.be

Secretaris

Rudy De Vos
Naamsesteenweg 382 bus 31
3001 Heverlee
rudy.devos2@telenet.be

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel10@yahoo.fr
nr. rekening "Landsbond"
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Michel Fizez
Jozef Ghys
Mieke Goris
Constant Kockelbergh
Michel Meuwis

Bernard Péters
Charlotte Soreil
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Luc Fautre
Constant Kockelbergh
Jean Marquebreuck
Bernard Péters
Alain Pierret
Johann Vandenhaute

Oplage

8 500 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van K.L.B.P.
€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil nr. 51 verschijnt op 15 juli 2018.
Om onder de beste voorwaarden gepubliceerd te worden dienen uw teksten en mededelingen uiterlijk op 1 juni 2017 toe te komen op de redactie:

Redactie Belgaphil,
p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19, B-9881 Bellem:
naviemadnav@skynet.be
en Michel Fizez:
michel.fizez@telenet.be
Verantwoordelijkheid
Iedere auteur blijft steeds verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

URL: www.klbp.be

Koninklijke Landsbond *der* Belgische Postzegelkringen v.z.w.

Dagelijks Bestuur K.L.B.P.

Op zaterdag 14 januari werd door de aanwezige beheerders/bestuurders van de K.L.B.P.-F.R.C.P.B. het nieuwe Dagelijks Bestuur gekozen. De gegevens van de personen die de verschillende functies in de periode 2017 t.e.m. 2021 zullen waarnemen, werden hieronder samengebracht.

Bondsvoorzitter
Ivan Van Damme
naviemadnav@skynet.be

Eerste ondervoorzitter en onder-voorzitter voor Wallonië
Hubert Caprasse
hubert.caprasse@skynet.be

Ondervoorzitter voor Vlaanderen
Filip Van der Haegen
vdhaegen.f@myonline.be

Secretaris Generaal
Rudy De Vos
rudy.devos2@telenet.be

Adjunct secretaris generaal
Léon Ponce
leon.ponce@orange.fr

Algemeen Penningmeester
Robert Duhamel
robertduhamel10@yahoo.fr

Adjunct Penningmeester
Johann Vandenhoute
vandenhaute.johann@skynet.be

Nationale Commissarissen

Maximafilie
Michel Lambert
lambert.ma@skynet.be

Traditionele filatelie
Lars Jørgensen
fam.jorg@skynet.be

Astro Filatelie
Jacqueline Bekaert

Postgeschiedenis
Donald Decorte
donald.decorte@telenet.be

Juryzaken
Robert Lisabeth
lisabeth.robert@gmail.com

Thematische filatelie
Koenraad Bracke
kobra22@telenet.be

Tentoonstellingen
Jozef Ghys
jef.ghys@telenet.be

Postwaardestukken
Luc Selis
luc.selis@telenet.be

Adjunct Tentoonstellingen
Koenraad Bracke
kobra22@telenet.be

Jeugd filatelie
Michel Meuwis
mmeuwis@yahoo.fr

Adjunct Tentoonstellingen
Lars Jørgensen
fam.jorg@skynet.be

Aero filatelie
Filip Van der Haegen
vdhaegen.f@myonline.be

Vervalsingen
Hubert Caprasse
hubert.caprasse@skynet.be

Literatuur
Piet Van San
piet.van.san@telenet.be

Prentbriefkaarten
Hubert De Belder
hde_belder@hotmail.com

Open filatelie - Fiscale filatelie - 1 kader zijn nog niet toegewezen

Marcel Rousseau

Benjamin Rabier: bedenker van het stripverhaal, inspirator van Hergé.

Benjamin Rabier werd geboren in 1864 in La Roche-sur-Yon (Vendée, regio Pays de la Loire), woonde in Parijs en stierf in 1939 in Faverolles (Indre, Centre-Val de Loire): hij is bekend als cartoonist, illustrator en voorloper van stripverhalen in Frankrijk.

Maximumkaart met postzegel Yv 4866, afgestempeld in La Roche-sur-Yon (geboorteplaats). ►

◀ Frankeermachinstempel van een filiaal van de kaasfabriek Bel in Nederland, in de buurt van Utrecht. Postnota "vertraagd vanwege foutieve postcode" en 2e annulering ongetwijfeld vanwege dit probleem.

▲ Postkaart Publibel 2061, "zo zacht als room".

In 1865 start de fabriek Jules Bel te Orgelet in de Jura.

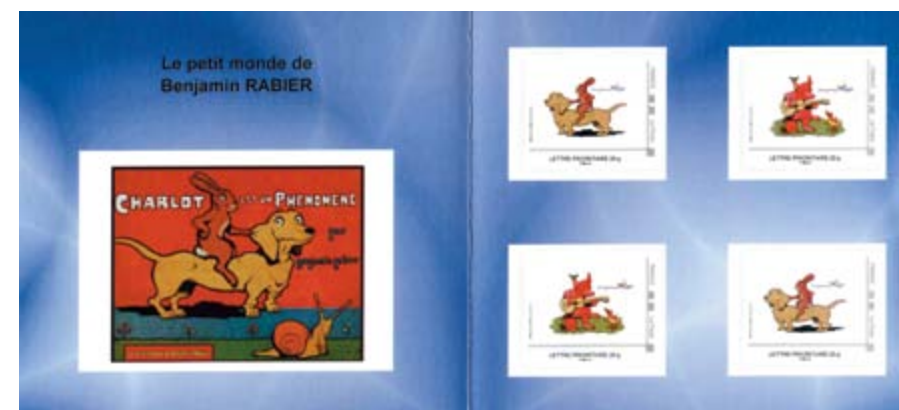
Na de eerste wereldoorlog ziet zijn zoon Léon potentieel in smeltkaas en begint hij met de productie ervan.

In 1921 lanceert Léon Bel het merk La Vache qui rit®, geheel nieuw geproduceerd in Frankrijk volgens een oorspronkelijk recept; de smeltende textuur, de presentatie in driehoekige individuele porties en de verpakking. Léon Bel innoveert ook op het niveau van communicatie met zijn rode koe, een idee van Benjamin Rabier, een link wordt gelegd tussen het jonge merk en zijn consumenten.

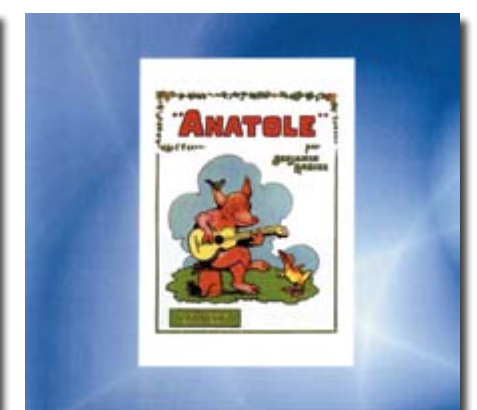
Bel is gevestigd in meer dan 30 landen en wordt verkocht in meer dan 120 landen. Andere producten zijn later toegevoegd zoals Babybel, Boursin, Maredsous, Leerdammer, Kiri ...

▲ MTAM (Mon Timbre à Moi)
Afstempeling uit La Roche-sur-Yon met dieren.

▲ IDT Prestige postzegelboekje open: leuk boekje van 2 x 2 IDT-stempels; het werkelijke formaat is 140x296.

Kaft van het IDT Prestige postzegelboekje, ▲
gesloten afgebeeld (formaat = 140x148)

▲ Postwaardestuk uit 2014, de grootte van de enveloppe is verkleind hier, de werkelijke afmetingen zijn 110x220mm.

Wat "De Lachende Koe" betreft, Rabier wist dieren te laten lachen, deze "dierlijke" glimlach is het resultaat van een tekenfout, aldus de ontwerper.

Hoewel het universum van Rabier vol met dieren is, lijkt hij alles te haten dat op een koe, een hond, een eend lijkt ... hij heeft nooit een huisdier gehad.

Verschillende Franse tijdschriften begonnen al in 1889 zijn tekeningen te publiceren, maar ook in Groot-Brittannië en de Verenigde Staten waar hij nog succesvoller was.

Gedurende 20 jaar is hij de auteur van bijna 8.000 strips en cartoons die gepubliceerd werden in ongeveer vijftig geïllustreerde tijdschriften; zodra zijn tekeningen in tijdschriften verschijnen, begint hij albums te publiceren.

Parallel met zijn werk voor volwassenen, lanceert hij tekeningen voor kinderen en integreert hij in 1903 het team "Jeunesse Illustrée"; de eerste moderne geïllustreerde boeken voor Franse kinderen. Tot 1919 publiceerde hij korte verhalen met dieren of van kinderen die al spelend kattenkwaad uitrichten.

Vanwege de voortdurende aanwezigheid van zijn tekeningen in tijdschriften, begon hij de publicatie van albums voor de jeugd.

Meer dan 200 albums zijn gepubliceerd; ongeveer 150 waarvan zowel de tekst als de tekeningen van Benjamin Rabier zijn (waaronder de zestien "Gédon"), de anderen werden alleen geïllustreerd.

Het is met de reeks van Gédéon dat Benjamin Rabier de basis legt van wat de strip zal worden: een reeks verhalen van dezelfde held waarbij het beeld voorrang krijgt op de tekst.

Zelfklevende postzegel ►

Als Gédéon in 1923 wordt geboren, is hij een kleine eend die zijn album deelt met Roudoudou het konijn en Alfred de krokodil, maar vanaf het volgende album is hij de enige ster, het figuurtje wordt de rode draad in al zijn albums.

Maximumkaart met een postzegel van Gédéon Yv 4867, eerste dagafstempeling uit Paris (Rabier woonde daar) van 14-06-2014. ►

Benjamin Rabier illustreerde de fabels van La Fontaine: 240 titels met meer dan 300 pagina's tekeningen!

Hij produceerde een groot aantal aanzichtkaarten, kleine schoolchromo's, verschillende afbeeldingen, litho's voor weergave in klaslokalen of kinderkamers, transparante weergaven voor toverlantaarns, 15 animatiefilms, 20 toneelstukken, 2.000 niet-publicitaire tekeningen van de beginperiode die later 30 figuren, gekarikaturiseerd in de vorm van dieren.

Briefkaart, afstempeling uit Ribaute (Gard) van 25-02-1930, publiciteit Dubonnet. ▲

◀ Postwaardestuk uit 2012, afmetingen van de enveloppe is hier verkleind, de werkelijke afmetingen zijn 110x220mm; verwijzend naar de stad Lye.

De Lye ligt in de Indre op enkele km van Valençay, niet ver van Faverolles; het is aan De Lye dat Benjamin Rabier in 1900 een huis huurt en in 1911 een tweede huis bezit.

Vader Rabier was van de regio Berry.

Je zou kunnen denken dat Hergé zich liet inspireren voor zijn personage Kuifje uit Benjamin Rabier's allereerste album "Kuifje Lutin" (1898), maar dat heeft Hergé altijd ontkend. Kuifje Lutin is geschreven in samenwerking met Fred Isly, en is één van de eerste albums van Benjamin Rabier.

Rabier's creaties leverden hem vele bewonderaars op, waaronder Hergé, die zei: "Ik werd meteen betoverd. Omdat zijn tekeningen heel eenvoudig, fris, robuust, vrolijk en perfect leesbaar waren. In een paar goed gestructureerde afbeeldingen werd alles gezegd: het plaatje zat direct goed, de figuren op hun plaats, de komedie kon beginnen.

"In mijn jeugd bewonderde ik Benjamin Rabier enorm; Ik had zo'n goede herinnering aan zijn tekeningen dat ik goed moest nadenken wanneer ik dieren tekende."

De motorreis van Kuifje Lutin naar Moskou (1898) heeft Hergé misschien geïnspireerd voor het album "Kuifje in het land van de Sovjets" (1929).

Rabier's lelijke jongen genaamd "Kuifje Lutin" (verkleinwoord Martin), gekleed in golfbroek (in die tijd de mode) woonde op een boerderij in de buurt op het platteland. Hij was verantwoordelijk voor een opeenvolging van stomiteiten, was soms gemeen, en werd ook onderdrukt door zijn ouders, precies het tegenovergestelde van Hergé's Kuifje, wijs en deugdzaam, vrijgevig en met compassie voor de slachtoffers!

Bronnen:

- www.benjaminrabier.com/
- www.groupe-bel.com/fr/groupe/histoire/
- <https://fr.tintin.com/news> (tijdschrift Hergé N°8).
- Jean-Marie Apostolidès, Brief aan Hergé (2013).
- Numa Sadoul, Kuifje en ik (1975).
- Michel Farr, Kuifje, tussen de droom en de werkelijkheid, editie Moulinsart (2001).
- Gezamenlijke werken, De dieren van Kuifje, Le Point (2015).

Agenda, Info en Mededelingen

KVBP ANTWERPEN organiseert op zondag **22 april 2018** haar **postzegelbeurs** van 9.00u tot 15.00u in zaal BART - Sint Bartholomeusstraat 9A - 2170 Merksem - Gratis toegang
Info: Danny GRAFF: Vromenhove 2, 2070 Zwijndrecht - tel. 03/2531722
email: danny.graff@skynet.be

De **Postzegelkring Ninove** nodigt u vriendelijk uit op haar tentoonstelling **"De vaart en de ijzeren weg"** – postzegels, spoorwegzegels, poststukken, prentkaarten – ‘papieren erfgoed’ met als thema de Dender, de spoorlijn Geraardsbergen - Denderleeuw en de stations in groot Ninove. De tentoonstelling heeft plaats in het Oud Stadhuis, Oudstrijdersplein 6, 9400 Ninove van **12 tot 21 mei 2018**, telkens van 10 tot 17 u. Gratis toegang.
Meer info op onze website: <https://sites.google.com/site/postzegelkringninove>.

Postzegelkring Sint-Gillis Dendermonde organiseert zijn **27ste nationale ruildag** op **26 mei 2018** in het Parochiaal Centrum "Gildenhuis", Otterstraat 124 in 9200 Sint-Gillis Dendermonde. Openingsuren: van 9.00 tot 16.00 uur - inkom gratis.
Inlichtingen: Frans Gilles, Baasrodestraat 16, 9280 Lebbeke - tel. 052 41 30 57
Roger Van der Veken, Sleutelbloemlaan 3, 9200 Dendermonde - tel. 052 22 17 45.

De **Koninklijke Postzegelkring Oostende** organiseert haar **elfde nationale postzegelbeurs** op zondag **24 juni 2018** van 9 tot 15 uur in zaal Pax, Schilderstraat 5, 8400 Oostende. Gratis toegang.
Info: secretariaat: Daniël Lisabeth, Fregatstraat 11-10, 8400 Oostende - tel. 0486 18 66 33
email: daniel.lisabeth@proximus.be
voorzitter: Robert Lisabeth, Heidebloemstraat 24, 8400 Oostende - tel. 059 50 31 09
email: lisabeth.robert@gmail.com

LA HULPE: zaterdag **7 juli 2018** (van 9 tot 15 uur) 35ste **Ruilbeurs Filatelie & Marcofilie**
Zaal : LES COLIBRIS – Rue des Combattants, 112 in 1310 TERHULPEN
Info : Jean-Marie LEDUC, Tentrappenstraat 31 - 1560 HOEILAART - tel. 02/305.95.85
e-mail : jean-marie.leduc@pandora.be

3de ZOMERBEURS voor Verzamelaars - Zondag **12 augustus 2018**
8 - 14 uur Grote Markt te Herentals in Lakenhal en Tentendorp - Gratis toegang
PZK Ontspanning - Numismatica EGMP - Herenthoutse Postkaartenclub
info : 0475-552400

FILATELIEFEEST OOST-VLAANDEREN 2018 - CC Ververij-Wolvestraat 37- Ronse

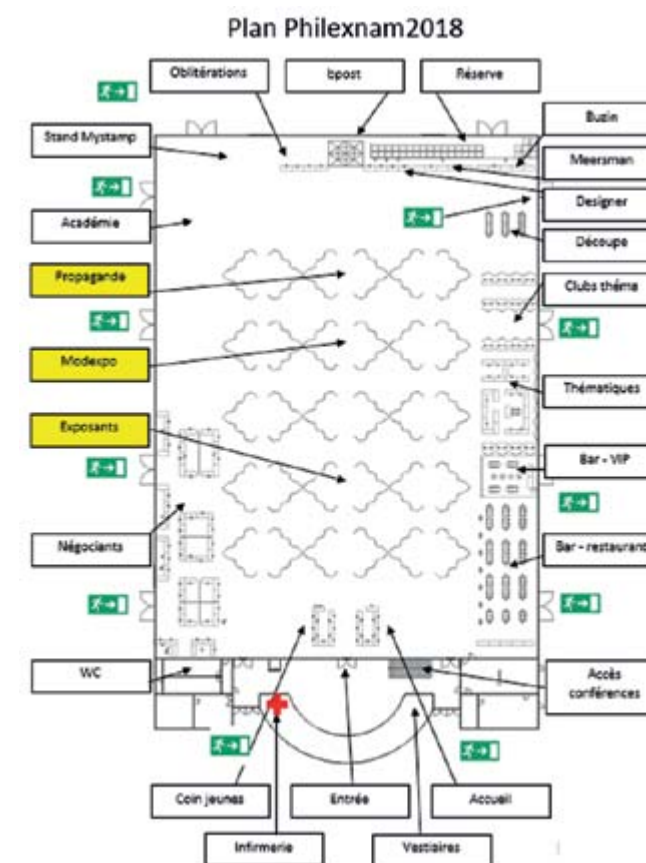
De Oost-Vlaamse Dag van de Postzegel op **20 en 21 oktober 2018** in Ronse wordt op een bijzondere manier gevierd. **Oost-Phila** viert zijn **50ste verjaardag**. Drie Oost-Vlaamse clubs jubileren: **'Land van Waas'** (90j.), **'Renaix-Philatelie-Ronse'** (85j.) en **Gabriel-gilde** (60 j.). Zij kregen de voorverkoop van de laatste uitgaven ivm met WO I en Riant Gebouwen toegekend. Naast een Propagandatentoonstelling met verzamelingen over WO I en een voorstelling van de Oost-Vlaamse clubs staat een tentoonstelling Beginnersklasse centraal. U doet toch ook mee?
Neem dan snel contact op met Mark Bottu - Tel: 09 22 00 494 - 0475 56 32 29 - mark.bottu@telenet.be.

Erratum

In plaats van NB (Niet Beoordeeld) heeft de verzameling van **Alphonse Meurisse** - Timbres Roi Baudouin 1 - Type Elström **87 %** behaald (bekroning goud) op Achterhoek 2017 - de Nationale Nederlandse Postzegeltentoonstelling te Lichtenvoorde van 19 / 21 mei 2017.
Vanwege de redactieraad van Belgaphil een welgemeende proficiat.

PHILEXNAM 2018

24, 25 et 26/08/2018
CHAMPIONNAT NATIONAL DE PHILATÉLIE
NATIONAAL KAMPIOENSCHAP VOOR FILATELIE
LANDESMEISTERSCHAFT DER PHILATELIE
Émissions Postales - Postzegel Uitgiften
Compétition, Propagande, Salon d'Honneur
Competitie, Propaganda, Ere Salon
Espace d'exposition de plus de 4000 m², chaque visiteur y trouvera son bonheur.
Over een tentoonstellingsoppervlakte van meer dan 4000 m² zal de bezoeker zeker zijn gading vinden
De 10 à 17 h Van 10 tot 17

MEDEDELING

De Filatelistische Studiekring Oost-Vlaanderen (FISTO) heeft zijn 133e studie gepubliceerd. De studie is het eerste deel van een werk over de post van Belgische militairen geïnterneerd in Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog en is van de hand van Kees Vermeulen.
De studie telt 35 bladzijden en kost 6,00 €, eventueel te verhogen met 2,37 € voor verzending binnen België. Zij kan worden besteld door storting of overschrijving van dit bedrag op rekening nr. BE90 8906 8410 2332 van FISTO, Kollekasteelstraat 14, 9030 Mariakerke. Een bevestiging van de bestelling per e-mail wordt op prijs gesteld en voorkomt misverstanden (secretaaris@fisto.be).
Meer informatie over FISTO en zijn uitgaven vindt u op www.fisto.be.

MIJNZEGEL – 950 jaar stadskeure Geraardsbergen.

In 1068 schonk graaf Boudewijn VI aan de toenmalige inwoners van de stad Geraardsbergen een aantal vrijheden. 950 jaar later de gelegenheid om rond dit feit een aantal culturele en toeristische herdenkingsactiviteiten in te richten. De Koninklijke Filatelieclub geeft i.s.m. de dienst toerisme van de stad in dit kader een MIJNZEGEL uit in een beperkte oplage.
Deze postzegel, een echt verzamelaarsitem, kan gebruikt worden als geldig frankeermiddel voor een gewone brief. Bestellen kan via filageraard@hotmail.com
Op de zegel merk je graaf Boudewijn die de keure aan de notabelen van de stad overhandigt. Het stadswapen en het herdenkingslogo worden weergegeven op de afgebeelde vaandels.
1 blad met 20 mijnzegels : 25,00 €
1 mijnzegel : 1,50 €.

Marc Van Der Haegen: Voorzitter postzegelkring Ninove

De erfenis van Frans De Troyer

In 1977 overleed EH Frans De Troyer, één van de grondleggers van de internationale thematische filatelie zoals we die vandaag de dag kennen. Naast Dr. Frans Hemerijckx is hij de enige Ninovierter die op een postzegel werd afgebeeld. Postzegelkring Ninove herdacht de veertigste verjaardag van het overlijden van zijn stadsgenoot met een lezing op vrijdag 19 mei 2017.

De thematische filatelie heeft eigenlijk haar wortels in het motiefverzamen enerzijds en de maximafile anderzijds. Het motiefverzamen maakt al opgang in de tweede helft van de negentiende eeuw, de maximafile ontstaat rond de voorlaatste eeuwwisseling. Het prille begin van de thematische filatelie, gegroeid uit de combinatie van beide, situeert zich in Duitsland in de jaren dertig, met als voortrekkers de Franciscaner paters Clemens Anheuser uit Bardel (Nedersaksen) en Gabriel Schmidt uit Neviges (Rijnland). Het moderne thematisch verzamelen komt pas goed tot ontwikkeling na de tweede wereldoorlog, o.m. met de oprichting in 1950 van de FIPCO, la *Fédération Internationale de Philatélie Constructive*. De Elzasser dominee en professor Lucien Braun wordt algemeen beschouwd als de eerste belangrijke vertegenwoordiger, maar in de jaren zestig stijgt onze Frans De Troyer naar hetzelfde hoge niveau.

Frans De Troyer wordt geboren in Ninove op 7 juni 1914, enkele weken voor de eerste wereldoorlog uitbreekt. Hij volgt de Grieks-Latijnse humaniora aan het Sint-Catharinacollege te Geraardsbergen, waar hij afstudeert op zestienjarige leeftijd. Aan het Bisschoppelijk Seminarie te Gent voltooit hij zijn opleiding en hij wordt er op 16 april 1939 tot priester gewijd. Hij wil graag missionaris worden bij de Witte Paters van Afrika, maar gezondheidsproblemen weerhouden er hem van. Vier dagen na zijn wijding, op 20 april 1939, stelt het katholiek onderwijs hem aan als leraar aan het Sint-Hendrikscollege te Deinze.

Onder de Duitse bezetting tijdens de tweede wereldoorlog maakt Frans De Troyer deel uit van het Onafhankelijkheidsfront – niet meteen evident voor een priester. Het OF, de belangrijkste koepel van Belgische verzetsgroeperingen, is namelijk opgericht door de KPB, de Kommunistische Partij van België. Bovendien beschermt hij bij de bevrijding in Deinze een gezin waarvan de vader wordt gearresteerd op verdenking van collaboratie. Om het gezin te beschermen tegen de agressie van sommige (echte of vermeende) weerstanders, slaapt hij daar met een revolver naast zijn bed.

In 1946 is EH De Troyer in het Sint-Hendrikscollege te Deinze de titularis van de hoogste klas, de 4de Latijnse. De hogere middelbare graad wordt dan nog niet ingericht aan dat college. Op 20 augustus 1947 volgt zijn aanstelling tot onderpastoor bij de Sint-Machariusparochie te Gent, in de buurt van de Portus Ganda en de Dampoort. Naar verluidt geraakt hij daar geïnteresseerd in de filatelie.

Op 31 december 1956 wordt hij onderpastoor van de OLV-Geboortekerk van Bellem en kort nadien godsdienstleraar aan de Rijksmiddelbare School te Aalter. Frans is dan al gevorderd tot een gepassioneerd postzegelverzamelaar. Hij streeft naar vernieuwing in het onderwijs en gebruikt de filatelie om zijn lessen te kruiden.

In 1958 wordt Frans De Troyer lid van de Sint-Gabriëlsilde, de Belgische afdeling van de internationale vereniging voor christelijke filatelie. Deze oudste thematische kring is meteen zijn eerste leerschool. Hij legt een religieuze postzegelverzameling aan gewijd aan de figuur van Maria. Hij zou zijn inspiratie hebben gehaald bij eerwaarde moeder Agnes Torrekens, priorin van het Hunnegemklooster van de Benedictinessen in Geraardsbergen, die ook een verzameling had met als thema Madonna, Moeder en Kind.

Ter gelegenheid van het Eucharistisch Congres te München in 1959 stelt hij zijn Madonnaverzameling voor het eerst

tentoon. Zijn hoge verwachting krijgt een flinke deuk wanneer de jury hem onvoldoende punten toekent om in de prijzen te vallen. Naast elke postzegel heeft hij een foto met een vergroot beeld geplaatst. Eduard Rüttiman uit Bazel legt hem uit hoe een verzameling moet worden opgebouwd en uitgewerkt, namelijk door er een gedachte en leidraad in te verwerken die de postzegels ordent en met elkaar verbindt. Frans herwerkt zijn verzameling en geeft ze de titel “Maria, koningin der wereld”. Hij neemt deel aan de internationale competitieve tentoonstellingen Temex 1961 in Buenos Aires, Melusina 1963 in Luxemburg en Istanbul 1963. Telkens behaalt hij een gouden medaille. Nadien wordt die verzameling nog meermaals buiten wedstrijd in het erehof tentoongesteld, o.m. in Parijs, Wenen, Amsterdam en Venetië. Ook in Vlaanderen worden vaak tentoonstellingen met zijn Madonnaverzameling ingericht, vaak met uitgifte van geïllustreerde omslagen met een herinneringsstempel. Enkele voorbeelden: OLV van Bellem bij het Volk in Gent (1962), Zoete Nood Gods in de Volkskring in Lede (1965), OLV van Orval in Gent (1966), OLV van Zeven Weën in Peer (1967), OLV-Geboorte bij het Davidsfonds in Bellem (1972).

Op 21 januari 1963 wordt hij tot pastoor benoemd in Sint-Blasius-Boekel, een dorpje in de Zwalmstreek. Naar aanleiding van zijn gouden medaille op Temex 1961 in Agentinië, waar hij ook de ereprijs van de kardinaal van Buenos Aires ontvangt, verschijnt in het regionale krantje het *Wekelijks Nieuws* voor Ninove een lovend artikelje dat als volgt besluit: “Mogelijks neemt in Ninove – de Culturele Commissie misschien? – iemand het initiatief EH Frans De Troyer uit te nodigen om ons zijn collectie te laten bewonderen. Of is het weer eens geen sant in eigen land?” Ruim twee jaar later organiseert de Culturele Commissie, voorganger van de huidige Cultuurraad, inderdaad een tentoonstelling waarop Frans zijn Madonnaverzameling presenteert tijdens de Sinksenkermis, van 1 tot 4 juni 1963. Op de openingsdag, zaterdag 1 juni, is er een tijdelijk postkantoor met een gelegenheidsstempel. De tentoonstelling heeft plaats in de conferentiezaal van de Koepoort, waar twee jaar later op 21 augustus 1965 ook de Postzegelkring van Ninove wordt gesticht. Frans De Troyer wordt nooit lid van onze kring, maar hij houdt er wel contact mee via zijn broer Maurice Van Laethem – eigenlijk zijn halfbroer - zelf verzamelaar van religieuze thema's zoals kerstmis en de kruisweg.

In de periode 1963 tot 1967 is Frans De Troyer persverantwoordelijke van de internationale Sint-Gabriëlfederatie. Hij wil ook de Belgische thematische filatelie in het algemeen naar een internationaal gewaardeerd hoger niveau tillen en o.m. daarom richt hij in 1965 mee Themaphila op. Die vereniging wordt een kweekschool van goed opgeleide filatelisten. Frans ambieert het voorzitterschap van Themaphila niet – hij vindt dat onverenigbaar met zijn functie van commissaris thematische filatelie en beheerder bij de KLBP – maar hij is wel hoofdredacteur van het kwartaalblad Themaphila. Tijdens Sipex 1966 behaalt hij in Washington nogmaals een gouden medaille voor zijn Madonnaverzameling.

Op 30 januari 1967 wordt hij pastoor van de Sint-Pietersbandenparochie in Erwetegem bij Zottegem. Hij begint ongeveer dan met een nieuwe verzameling rond een breder thema dat ook voor hem de lat hoger legt, nl. de geschiedenis van de rooms-katholieke kerk. Op korte tijd bouwt hij deze collectie uit tot één van de meest gekende in de wereld van de filatelie. Het succes blijft niet uit: hij ontvangt voor zijn kerkgeschiedenis een gouden medaille op de internationale tentoonstelling Roma 1970. Hij vat ook het plan op om gedurende zes maanden een filatelistische tentoonstelling te organiseren tijdens de passiespelen van Oberammergau in Beieren.

Tijdens het congres van Phylimpia 1970 in Londen wordt Frans De Troyer verkozen tot voorzitter van de Thematische Commissie van de FIP, de *Fédération Internationale de*

Philatélie. Hij maakt er onmiddellijk werk van om een referentiekader uit te bouwen voor de thematische filatelie. Dat vergt enig lobbywerk in het internationale filatelistenwereldje, waar deze discipline door vooraanstaande traditionele verzamelaars enigszins neerbuigend wordt beoordeeld. In een latere fase wordt onder De Troysers impuls ook het internationale reglement voor de competitieve tentoonstellingen in de thematische klasse opgesteld. Dat gaat echter niet zonder slag of stoot – tijdens de vergadering van de commissie in Budapest 1971 is er nog sterke oppositie tegen de vernieuwende ideeën van Frans. Het reglement wordt uiteindelijk goedgekeurd door het congres tijdens Belgica

is de grondidee die als een rode draad door de verzameling loopt en alle filatelistische elementen aan elkaar verbindt. De uitwerking van het thema, het plan, bepaalt in de eerste plaats of een postzegel of een poststuk in de verzameling wordt opgenomen. De afbeelding die op een zegel of op het stuk voorkomt en niet de datum of het land van uitgifte, zoals bij de traditionele filatelie, staat hierbij centraal. Precies door de beeldrijckdom van de filatelie kunnen een groot aantal thema's gestalte krijgen en kan het verzamelen van postzegels een grote bijdrage leveren tot de cultuurbeleving van de filatelist." Zijn visie vormt het uitgangspunt van het nieuwe internationale reglement.

Na zijn aanstelling tot voorzitter van de Thematische Commissie van de FIP neemt Frans om deontologische redenen niet meer deel aan de competities, maar zijn verzameling kerkgeschiedenis wordt vaak in het erehof getoond op nationale en internationale tentoonstellingen, als voorbeeld bij uitstek voor zowel ervaren als beginnende filatelisten. Op die expo's is hij vaak beschikbaar om wijze raad te geven en deelt hij met plezier zijn kennis met anderen. In 1974 wordt hem door de KLBP de nationale medaille voor filatelistische verdienste toegekend. Die medaille wordt jaarlijks toegekend aan een lid van een bij de landsbond aangesloten kring die het meest heeft bijgedragen tot de materiële en morele ontwikkeling van de filatelie.

In september 1975 organiseert Postzegelkring Ninove in zaal Roxy een tentoonstelling met voorverkoop van de herdenkingszegel van de bekende lepraloog Dr. Frans Hemerijckx. Frans De Troyer exposeert ook en steekt mee de handen uit de mouwen bij de opbouw van de kaders. We leren hem dan kennen als een levensgenieter die een fijne maaltijd en een goede fles wijn waardeert. Hij is ook een bibliofoon, het ex libris dat zijn boeken siert toont een prachtige allegorie van het paard van Troje, een verwijzing naar zijn familienaam.

Onder impuls van Frans De Troyers wordt op de Heyzel in Brussel Themabelga 1975 georganiseerd. Het is de eerste internationale tentoonstelling die volledig aan de thematische filatelie is gewijd. De vernieuwde discipline is mede dankzij hem dan al doorgegroei tot hetzelfde niveau als de klassieke verzamelgebieden in het palmares van de internationale tentoonstellingen. In oktober van hetzelfde jaar is hij in Montevideo, hoofdstad van Uruguay, jurylid van Exfilmo 1975 en Espamer 1975. Door een ernstige ziekte moet hij verstek geven als jurylid tijdens Italia 1976. Drie maanden later draagt hij zijn bevoegdheid als voorzitter van de Thematische Commissie van de FIP over aan ondervoorzitter Giancarlo Morolli.

In 1976 wordt Frans De Troyer aanvaard als aspirant-lid van de Belgische Academie voor Filatelie. Hij zal echter nooit titulair lid van de academie worden, want reeds zes maanden na zijn aanstelling neemt hij afscheid van het leven. Hij overlijdt te Gent op 21 februari 1977, amper tweeënzestig jaar oud. Hij vindt zijn eeuwige rustplaats op het kerkhof van Erwetegem, zijn laatste parochie. Filatelisten uit het hele land en zelfs afgevaardigden uit Nederland en Duitsland wonen zijn begrafenis bij. Datzelfde jaar wordt hij tijdens verscheidene evenementen herdacht met een gelegenheids-

stempel, o.m. in Herenthout in de provincie Antwerpen en Temapex in Brazilië. Zijn Madonnaverzameling verhuist naar de kluis van de Norbertijnerabdij van Grimbergen en wordt in 2000 verkocht. Het Postmuseum in Brussel erft zijn meest prestigieuze verzameling over de geschiedenis van de rooms-katholieke kerk.

Op 18 maart 1995 valt Frans De Troyer postuum de grootste eer te beurt die aan een filatelist kan worden betoond. Naar aanleiding van de jaarlijkse Dag van de Postzegel wordt hij afgebeeld op een postzegel van 16 fr. (OBP nr. 2596), getekend door Paul Huybrechts en uitgevoerd in een gecombineerde staal- en rasterdiepdruk op polyvalent fosforescerend papier in een oplage van zes miljoen exemplaren. De voorverkoppen met de traditionele gelegenheidsstempels hebben plaats in de negen provincies. Er worden ook FDC's, maximumkaarten en luxebleden met zijn beeltenis uitgegeven.

Sinds 1999 reikt de KLBP tweejaarlijks de thematische filatelistische prijs EH Frans De Troyer uit, meestal ter gelegenheid van een nationale of provinciale tentoonstelling.

In juni 2000 wordt een toeristische reeks van vier toerisme-postzegels gewijd aan kerken en hun recent gerestaureerde orgels. Op één van die zegels is de OLV-Hemelvaartkerk van Ninove en haar vermaarde Forceville-orgel afgebeeld en om die reden krijgt de Postzegelkring Ninove één van de voorverkoppen toegewezen. De absolute blikvanger van de tentoonstelling in het nieuw stadhuis is een selectie van twaalf kaders uit Frans De Troyers kerkgeschiedenisverzameling, die het Postmuseum welwillend uitleent. Tijdens de openingsrede herinnert burgemeester Louis Waltniel, zelf een gedreven postzegelverzamelaar en lid van onze kring, aan de betekenis van onze geboren stadsgenoot voor de thematische filatelie en wijst hij op het historisch belang van deze uitzonderlijke collectie. Later dat jaar, bij de voorverkoop van de zegel Jubileum A.D. 2000 in de kerstperiode, wordt nogmaals een selectie van deze verzameling geëxposeerd in de Basiliek van Koekelberg en voor zover we weten is dat de laatste keer dat dit cultureel waardevol

erfgoed publiek wordt getoond. Het Postmuseum sluit de deuren op 22 november 2002. De postzegelverzamelingen zijn ondergebracht in de kluizen van de zegeldrukkerij in Mechelen en we gaan ervan uit dat ook de kerkgeschiedenis van Frans De Troyer zich daar bevindt.

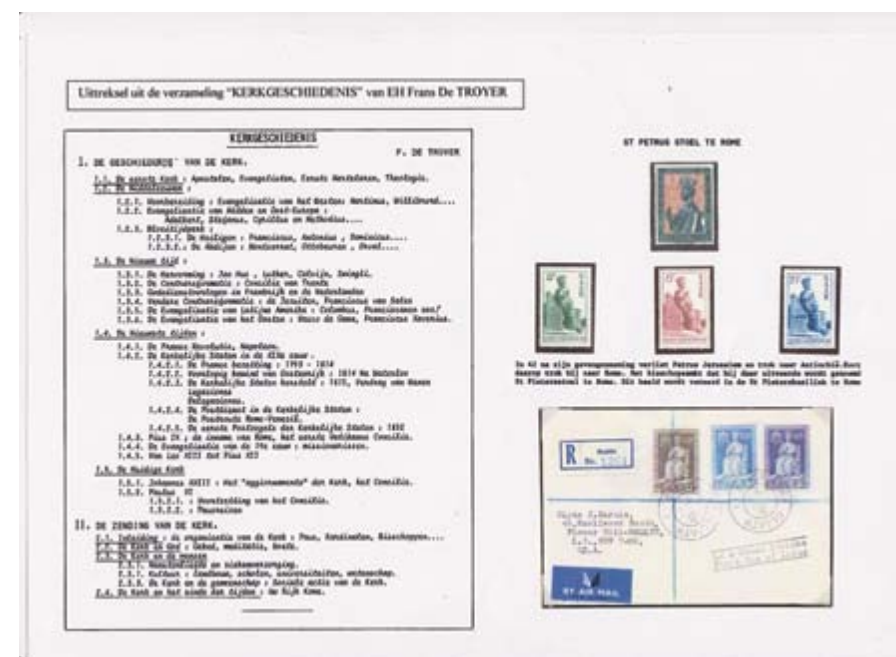
De Belgische Academie voor Filatelie telt een aantal prestigieuze zetels, genoemd naar een vooraanstaand filatelist. Op 6 december 2009 wordt een zetel toegekend aan de gerenommeerde thematicus Dr. Mark Bottu, die er voor kiest zijn zetel op te dragen aan Frans De Troyer.

Tot slot nog een anekdote. Op zaterdag 1 juni 1963 – ik ben dan bijna acht jaar! - trek ik na het wekelijks bad naar de Sinksenfoor. Aan de Koepoort vangt een groen paneel met oranje letters "tentoonstelling" mijn aandacht en ik stap binnen. Een vriendelijke heer in zwarte soutane met Romeinse boord verwelkomt mij en geeft me een rondleiding met uitleg over zijn verzameling. "Verzamel je ook postzegels, jongen?" vraagt hij. "Ja, meneer pastoor." lieg ik. "Ik zal je iets geven." zegt hij. Hij schenkt me een enveloppe geïllustreerd met een tekening van het gekende Mariabeeld uit de abdijkerk van Ninove en gestempeld "Madonnaverzameling FDT". Het is het allereerste stuk van mijn verzameling. Ik heb het nog.

Met dank aan Mark Bottu en Willy De Doncker.

Bronnen

- Dag van de Postzegel, folder van Philapost, nr. 3, 1995
- Bottu Mark, Zetel Pastoor Frans De Troyer, zetelrede voor de Belgische Academie voor Filatelie, 06.12.2009, www.academiebelgium.be, geraadpleegd op 07.04.2017
- Jonckheere Willy, Het KGK-Contactblad laat EH Frans De Troyer even herleven, Contactblad van de Kring voor Geschiedenis en Kunst van Deinze en de Leiestreek, 31ste jg. nr. 1, 2011, blz. 4078 – 4085
- Morolli Giancarlo, Frans De Troyer, my boss, my friend, www.fipthematicphilately.org, geraadpleegd op 04.04.2017
- NN, Proficiat EH Frans De Troyer, persartikel in het Wekelijks

Nieuws voor Ninove, 1961

- NN, 1975: El paso del abad Frans De Troyer por Montevideo, Filatelia Temàtica, FIAF – Federacion Interamericana de Filatelia, 16.02.2016, www.tematicafiaf.blogspot.be, geraadpleegd op 20.04.217
- Formery Günter, Kurze Geschichte der Thematischen Philatelie, 06.02.2008, www.vms-phil.de, geraadpleegd op 30.05.2017
- NN, History of Thematic Philately, www.thematic-philatelist.gr, geraadpleegd op 02.04.2017
- List of philatelic exhibitions (FIP), Wikipedia, geraadpleegd op 02.04.2017

Filip Van der Haegen: nationaal commissaris aërofilatelie

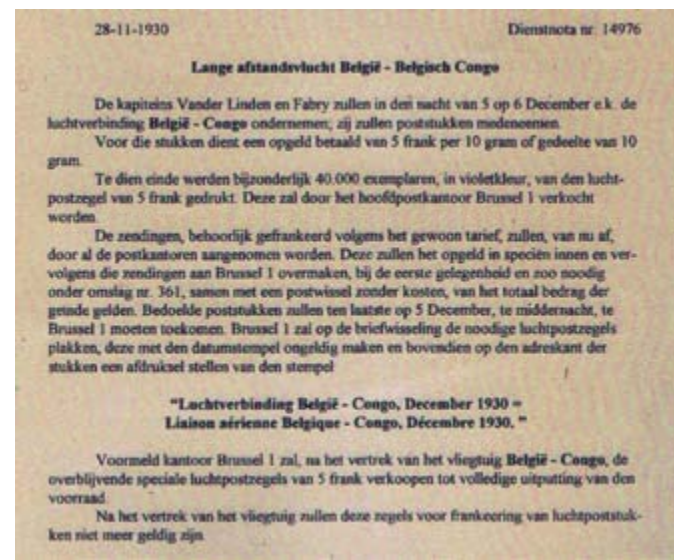
De vlucht België- Congo door Vander Linden – Fabry december 1930

De luchtverbinding België – Congo uitgevoerd in december 1930 en beter bekend onder de benaming "Raid Vander Linden- Fabry" is de meeste luchtpostverzamelaars welbekend.

Maar ook de "België" verzamelaar zal ongetwijfeld wel al de bladzijden in de catalogus onder de rubriek "Luchtpostzegels" opengeslagen hebben en er onder N° 5 een bijkomende 5 Fr waarde in een andere kleur opgemerkt hebben.

Beiden zijn immers nauw met elkaar verbonden. Deze luchtverbinding is immers de eerste vlucht met een officieel postaal karakter. Dit wil zeggen dat de Belgische Posterijen zich achter het idee scharden en de toelating gaven om briefwisseling aan boord te nemen. Ter frankering van de poststukken werd een bijzondere zegel uitgegeven.

Dienstnota N°14976 van 28 november verstrekt meer details:

Voor deze zegel werd de bestaande 5 Fr in een violette kleur gedrukt met gebruik van de bestaande platen. Daardoor vindt men ook voor deze zegel de variëteit "bom" terug, waarvan dus 400 stuks bestaan hebben.

De normale zegel en de zegel met de variëteit, zegel N° 45 Plaat 1. ►

◀ Een ongetand exemplaar.

Wanneer we spreken over een luchtverbinding, dan komen automatisch volgende zaken naar voren:

- wie was de bemanning?
- welk toestel gebruikten ze?
- welke vliegroute volgden ze?

1. De bemanning

Omer Vander Linden werd geboren te Oudenaken op 27 mei 1893. Hij behaalde zijn burgerlijk vliegbrevet op 12 maart 1924 en zijn militair vliegbrevet op 16 juli 1924. In 1930 had hij de rang van kapitein. Kort daarna werd hij tot commandant-vlieger benoemd van het IIde jachtgroep uit Nijvel. Tijdens een schijngevecht op 15 februari 1933 kwam zijn toestel in botsing met een ander vliegtuig en stortte hij neer en was op slag dood.

In de kazerne "Quartier Cdt Avi Dony" te Nijvel bevindt zich een herdenksteen ter zijner herinnering.

Robert Fabry werd te Luik geboren op 9 juli 1899. Begin 1918 sluit hij zich bij de militaire luchtvaart aan en verlaat pas zijn actieve dienst in 1946. Van eind december 1926 tot september 1927 onderneemt hij met een motor voorzien van een zijspan "Gillet" de verbinding Luik - Elisabethstad via Dakar. In 1928 vraagt de Fabrique Nationale (FN) hem om met twee auto's uit hun fabriek van Herstal naar Kaapstad te rijden. De vier expeditieleden zullen er 105 dagen over doen om hun bestemming te bereiken na heel wat tegenslagen te hebben overwonnen.

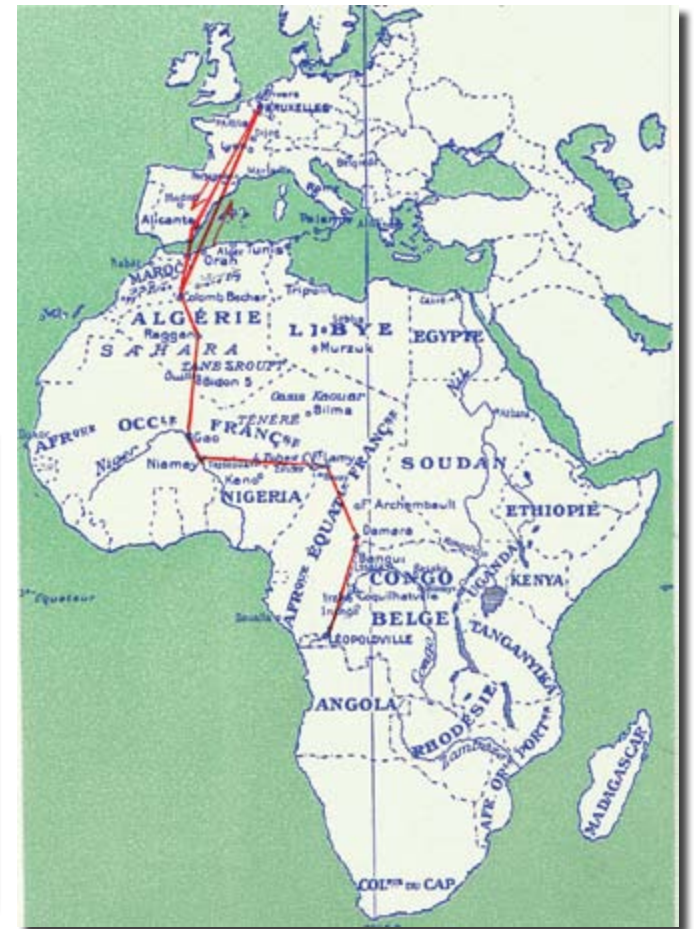
Robert Fabry had dus heel wat ervaring met het Afrikaanse grondgebied en de weersomstandigheden.

In 1946 stopt zijn actieve militaire loopbaan in rang van Luitenant-Kolonel piloot. Hij wordt ondervoorzitter van "Les vieilles Tigres" in 1962 en overlijdt op 1 juni 1987 in Luik.

2. Het toestel

Hiervoor deden Vander Linden en Fabry beroep op een Franse Breguet XIX, "Reine Elisabeth" genaamd. Het was een standaard militair vliegtuig dat uitgerust was met een motor Hispano-Suiza van 500 p.k., en voorzien van bijkomende benzinetanks. Met dit toestel hadden Medaets, Coppens en Verhaegen in 1926 een geslaagde vlucht gemaakt naar onze kolonie.

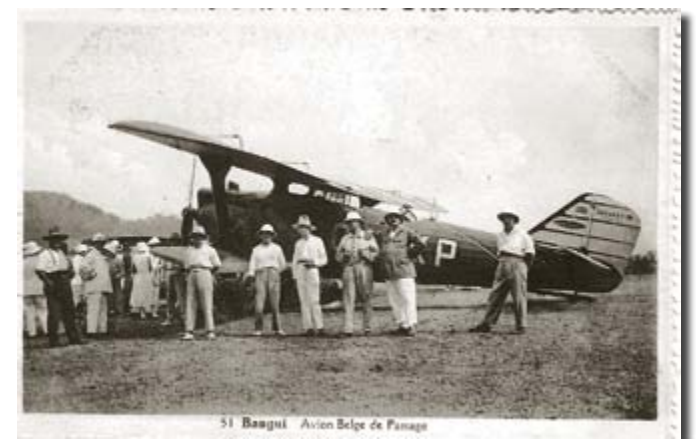
Herdenkingskaart van de uitgifte "Dag van de postzegel" op 19 april 1980 waarbij de luchtpostzegel 5 Fr violet is afgebeeld. ▼

Hieronder het vluchtschema:

07/12	Brussel - Los Alcazarès
08/12	Los Alcazarès – Reggan
10/12	Reggan – Ouallen
11/12	Ouallen – Gao
12/12	Gao - Niamey
13/12	Niamey – Fort Lamy
14/12	Fort-Lamy - Bangui
15/12	Bangui – Leopoldstad

Een officiële postkaart uit Bangui (Frans Equatoriaal Afrika) toont ons het toestel en de bemanning bij hun tussenlanding. ▼

De vlucht van Vander Linden en Fabry was de eerste officiële postale vlucht tussen België en Kongo. Dankzij de medewerking van de Posterijen ontving het postkantoor Brussel 1 heel wat poststukken die er voorzien werden van de bijzondere zegel à rato van 5 Fr/10 gram.

Men vindt afstempelingen van Brussel 1 tussen 3 en 6 december 1930. Inderdaad, door het slechte weer werd de vertrekdatum met één dag uitgesteld en steeg het toestel met kennummer OO-AKP de 7de december om 04.30 uur uit Evere op.

In totaal werden er 6241 poststukken verdeeld over 22 postzakken in het toestel geladen. Alle briefwisseling droeg naast het bijzonder luchtpostrecht een speciale tweetalige stempel in roze inkt met de vermelding.

Elke postzak vermeldde het gewicht, bekam een vertrekstempel van Brussel en kreeg de bijzondere stempel, alsook de aankomst stempel van Leopoldstad.

Wat de toevertrouwde briefwisseling betreft kunnen we onderscheiden:

- 1) Gewone briefwisseling ▼
- Hierbij een omslag getekend door beide piloten
Frankering:	landrecht:	1.25 Fr/20 gr
	Luchtrecht:	5.00 Fr/10 gr

- 2) Postkaarten ▼
Frankering landrecht	0.75 Fr
Luchtrecht	5.00 Fr/10 gram

- 3) Aangetekende zendingen ▼
Frankering: Landrecht:	1.25 Fr/20gr
Aantekenrecht:	1.75 Fr
Luchtrecht:	5.00 Fr/10 gr

- 4) Brieven die meer dan 10 gram wogen dienden ook meer luchtrecht te dragen. Hieronder enkele voorbeelden: ▼
Frankering: Landrecht:	1.25 Fr/20 gram
Aantekenrecht:	1.75 Fr
Luchtrecht:	10.00 Fr (2 x 5 Fr/10 gram)

- ▲ Frankering: Landrecht: 1.25 Fr/20 gr
- Aantekenrecht: 1.75 Fr
- Luchtrecht: 15.00 Fr (3 x 5 Fr/10 gr)

Als de brief inderdaad meer dan 20 gram woog, dan ontbreekt er 0.75 Fr. Zoniet, dan is deze brief met 5.00 Fr teveel gefrankeerd.

- Frankering: Landrecht: (1.25 Fr + 0.75 Fr/bijkomende 20 gr)
- Aantekenrecht: 1.75 Fr
- Luchtrecht: 20.00 Fr (4 x 5 Fr/10 gr) ▼

De brief was dus met 1.25 Fr landrecht teveel gefrankeerd. Teruggestuurd zonder bijkomende Congolese frankering. (stempels REBUT en Retour à l'expéditeur) en aantekenstrookje doorhaald. Bovenaan rond postbode stempeltje.

- ▲ 5) Briefwisseling bestemd om per gewone weg teruggestuurd te worden
Frankering: Landrecht:	1.25 Fr/20 gr
Luchtrecht:	5.00 Fr/10 gram (variëteit "bom")
Congolese frankering Landrecht:	1.25 Fr/20 gr

- ▲ 6) Briefwisseling bestemd voor andere landen dan Belgisch Congo

Brief van Antwerpen via Brussel en Leopoldstad naar Kigali (Ruanda Urundi). Transitstempel Kamina 18.12.1930.

◀ Brief van Brussel naar Dar Es Salam (Tanganyika). Transitstempels Leopoldstad (15.12), Kamina (18.12) Bukama (22.12), Albertstad (28.12) Dar Es Salam (31.12). teruggestuurd op 02.01.1931 en aankomst te Stoke Newington (UK) op 02.02.1931.

In een volgend nummer wordt de terugvlucht onder de loep genomen.

wordt vervolgd ...

Michel Meuwis: corresponderend lid van de Belgische Academie voor filatelie

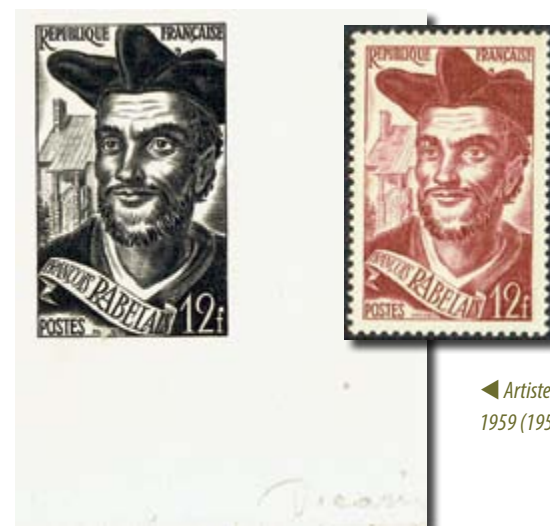
Het goed gebruik bij themamaverzamelingen van maquettes, artiesten- en andere proeven en kleurprocessen (vervolg)

In Belgaphil nr 49 probeerde ik u te demonstreren wat naar mijn mening de beste toepassingen (in de thematische filatelie n.v.d.r.) waren die van maquettes konden worden gemaakt. In dit artikel zal ik verder gaan met de analyse van een ander soort documenten die een grote rol spelen bij het ontstaan van de postzegel: de ARTIESTENPROEVEN.

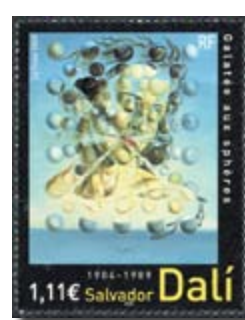
De Artistenproeven

De Artistenproeven worden door de kunstenaar zelf afgedrukt met een handpers met een blok met de gravure dat zal worden gebruikt om de postzegel af te drukken. Het wordt afgedrukt in het midden van een vel papier dat normaal gehandtekend is door de kunstenaar (tussen 2 en 15 exemplaren). Vanaf 1959 dragen de artiestenproeven de stempel van het 'Atelier du Timbre'. Na 1964 worden de afdrukken gedaan door de administratie. Er werden 18 tot 20 exemplaren gemaakt waarvan er enkele (6 tot 8) aan de ontwerper worden gegeven (nota: informatie enkel geldig voor Frankrijk).

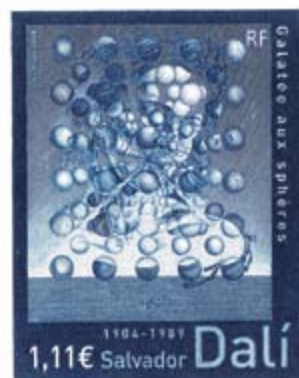
Waarom heeft de administratie het monopolie van het drukken van de artiestenproeven zich toegeëigend? Ongetwijfeld omdat sommige kunstenaars er misbruik van maakten door te veel proeven te maken. Maar treft hen schuld wanneer ze niet voldoende werden betaald door de postadministratie? Of volstond de eer om de maker te mogen zijn van een postzegel, met om het even welk salaris dan ook, dat bijdroeg aan hun prestige en bekendheid.

◀ Artistenproef vóór 1959 (1950).

▲ Artistenproef na 1964 (1989) ►

Nog een bedenking: om de definitieve versie te verkrijgen, waren 2 of 3 artiestenproeven genoeg. Er kan worden geconcludeerd dat de anderen niet nuttig waren. Niettemin zijn ze allemaal toegestaan, maar verliezen ze prestige in termen van zeldzaamheid.

◀ Het voorstel van Dufresne (de postzegel) heeft de voorkeur boven deze van Pheulpin (artistenproef).

Deze, die niet heeft deelgenomen aan het ontstaan van de postzegel, is niet geautoriseerd in een competitieve thematische verzameling.

▲ Eerste fase: De das zonder de grond of de lucht.

▲ Derde fase: de lucht is gegraveerd.
Deze derde fase komt bijna overeen met de postzegel die zal worden uitgegeven door het werk van de kunstenaar C. HALEY.

Naast de artiestenproef waar de postzegel volledig is afgevoerd, zijn er proeven van elke fase: deze proeven, uitgevoerd door de kunstenaar, stellen hem in staat de voortgang van zijn werk te volgen. Ze worden verkregen met wat men de oorspronkelijke druk zal benoemen. Hun aantal is zeer beperkt en deze documenten zijn daarom zeldzame stukken.

▲ Tweede fase: De grond is gegraveerd.

Deze 3 proeven zijn zonder twijfel uniek. Dit zijn echte documenten van het werk waarmee C. Haley de vooruitgang van zijn gravure visualiseert. Ze onthullen de evolutie van de postzegel en zijn manier van werken. Het "niet-maakwerk" karakter van deze afdrukken wordt nog versterkt door het feit dat ze zijn afgedrukt op stukjes tekenpapier van zeer verschillende afmetingen.

Voor de postzegel met de beeltenis van MOLIERE (een van de zes zegels uit de serie “Célébrités du XVIIe siècle”), werd het project van MAZELIN gekozen, en niet dat van FELTESSE.

Maar ik denk dat de zegels van deze serie het onderwerp waren van een wedstrijd. Wel 4 verschillende makers hebben hun project zien aangenomen worden. Feltesse maakt er geen deel van uit. Bovendien was elkéén onderworpen aan een clause met zeer nauwgezette specificaties met betrekking tot de kader en het onderste deel van de postzegel. In dit geval, hoewel niet aangenomen (niet gekozen), nam het project van Feltesse deel aan het ontstaan van de zegel en kan het in een thematische verzameling opgenomen worden. Het is belangrijk om te weten dat het geheel voor de diepdruk (D.D.) in negatief wordt gesneden, zodat door het spiegeffect hun afdruk positief op de proefdrukken van de kunstenaar verschijnt en aldus het beeld van de postzegel vertoont zoals deze zal worden uitgegeven.

Aan de linkerkant ziet u een metalen snede ter grootte van de postzegel die uit een Mexicaanse drukkerij komt. Zoals te zien is, is deze koperen drukcilinder in “spiegelbeeld” gegraveerd, en in negatief beeld, zodat de zegel, uitgegeven voor de 150ste verjaardag van de dood van Victor HUGO, positief verschijnt door spiegelbeeldeffect, zoals rechts is afgebeeld.

Deze postzegel reproduceert een schilderij van E. BOUDIN, uitgegeven in D.D.6 (kleuren). Om deze postzegels af te drukken, is het noodzakelijk om **twee drukcilinders te gebruiken**. Elk wordt aangedreven door 3 inktpotten om in 3 kleuren af te drukken.

- ✓ De 1^e cilinder (D.D.L.), teLe-D.D. genaamd, staat niet in direct contact met het papier, maar plaatst zijn inkt op een plastieken cilinder die het op het papier drukt. De foto moet een normale gravure hebben: (+ - +).
- ✓ De 2e cilinder (D.D.), directe D.D. genaamd, drukt rechtstreeks op het papier. De foto moet een spiegelbeeld gravure hebben: (- +).

Artiestenproef in negatief ondertekend Bétemps voor T.D.

Artiestenproef in positief ondertekende Bétemps voor T.L.

Proeven en kleurproeven

Om deze analyse verder te zetten introduceren we de 3e essentiële stap in het ontstaan van de postzegel: **de proeven en kleurproeven**. We zullen dit onderwerp verder ontwikkelen in een volgend artikel in de Belgaphil nr. 51.

Toen de postzegels monochroom waren, was het totaal nutteloos om hele vellen met proeven in één kleur te drukken. Men was tevreden met kleurproeven om de tint van de postzegel te kiezen. Dit zijn de drukproeven: ze worden individueel gemaakt met het verharde postzegelbeeld. Dit zijn drukproeven waaruit de uiteindelijke kleur zal worden gekozen.

De keuze wordt veel moeilijker wanneer de postzegels veelkleurig zijn. De proeven worden vervolgens afgedrukt op niet-geperforeerde (ongetande) vellen, ze worden **kleurproeven** worden genoemd. . Voor een blad met 25 afbeeldingen in diepdruk 3 kleuren (D.D. 3), is de verdeling als volgt: de eerste 3 rijen in één, maar verschillend in kleur, de vierde rij bevat één of meer van de voorgaande kleuren en de vijfde rij toont een kleurencombinatie.

Kleurproef op D.D.6 ▼

Kleurproef op D.D.3 ►

Voor de D.D.6 hebben we op de vorige pagina al een tipje van de sluier van de complexiteit weggehaald. We zullen later proberen nieuwe inzichten in deze manier van drukken te brengen. Deze proefvellen moet de postadministratie in staat stellen om uit een aantal mogelijke combinaties te kiezen en een definitieve kleurencombinatie te kiezen.

Dank aan Philippe I. voor het uitlenen van sommige documenten.

wordt vervolgd ...

Postzegelveilingen VAN LOOY & VAN LOOY

Frankrijklei 120
2000 Antwerpen
Tel.: 03/ 232 22 05
Fax: 03/ 225 18 73
info@vanlooystampauctions.com
www.vanlooystampauctions.com

N°1

N°5

N°5

**161° Veiling
Juni 2018**

LX 3 A

TR 452 - Dr

TR 436 - Dr

TR 51 A

Ex TR 48/57

TR 51A

Een indruk van het uitzonderlijk aanbod dat
in **Juni 2018** geveild wordt.

www.vanlooystampauctions.com